

Kuşaklara Göre Bireylerin İlk Öğretmenleri Hakkındaki Algılarının Metaforlar Yoluyla Belirlenmesi*

İrfan KEMAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, MEB Öğretmen

E-posta: irfankeman@dpu.edu.tr

Öz

Son zamanlarda yaşanan hızlı değişimler, küresel düzeyde insan hayatını ve eğitim sistemlerini etkilemiştir. Bu değişimler, teknolojik, ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarda meydana gelmiş olup insanların tutum ve davranışlarını derinden etkilemiştir. Eğitim-öğretim süreçlerinde de bu değişimler kaçınılmaz bir şekilde yeni gereksinimler ve uyarlamaları beraberinde getirmiştir. Eğitim-öğretimdeki temel unsurlardan biri olan insan faktörü, bu değişim sürecinde önemli bir odak noktası haline gelmiştir. Araştırmalar, aynı dönemde yaşamış ve benzer olaylardan etkilenmiş bireylerin ortak tutum ve davranışlar sergilediğini göstermektedir. Bu durum, farklı kuşakların tanımlanmasına ve analiz edilmesine yol açmıştır. Kuşaklar, belli bir zaman diliminde doğmuş, belirli olaylardan etkilenmiş ve bu etkiler sonucunda belirli tutum ve davranışları benimsemiş bireyleri ifade eder. Ekonomik, tarihsel, siyasi ve teknolojik değişimler, kuşakların düşünce yapılarını, yaşam tarzlarını, tutum ve davranışlarını etkilemektedir. Kuşaklar arasındaki eğitim-öğretim süreçlerindeki farklılıklar, bireylerin ilk öğretmenlerine yönelik algılarını da belirlemede etkili olmuştur. Bu çalışma, X, Y ve Z kuşaklarının ilk öğretmenleri hakkındaki algılarını metaforlar aracılığıyla analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma nitel araştırma kullanılarak betimsel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Çalışmada, X, Y ve Z kuşakları tarafından bireylerin ilk öğretmenlerin genellikle olumlu algılandığı saptanmıştır. Araştırma sonuçları, "ilk öğretmen" kavramına ait oluşturulan metaforların en çok "sevgi unsuru," "bilginin kaynağı ve aktarıcısı," "güven veren ve koruyucu" ve "aydınlatıcı" kategorilerinde yer aldığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Öğretim, Öğretmen, Kuşak, Metafor

Determining the Perceptions of Individuals About Their First Teachers According to Generations Through Metaphors

Abstract

Recent rapid changes have profoundly affected human life and education systems globally. These changes, occurring in technological, economic, social, and political domains, have deeply influenced people's attitudes and behaviors. Inevitably, these changes have brought about new requirements and adaptations in the processes of education and teaching. The human factor, one of the fundamental elements of education, has become a significant focal point in this period of change. Research shows that individuals who have lived through the same period and been influenced by similar events exhibit common attitudes and behaviors. This phenomenon has led to the identification and analysis of different generations. Generations represent individuals born within a specific time frame, influenced by particular events, and adopting certain attitudes and behaviors as a result. Economic, historical, political, and technological changes affect the thought patterns, lifestyles, attitudes, and behaviors of generations. Differences in educational processes among generations have also played a role in shaping individuals' perceptions of their first teachers. This study aims to analyze the perceptions of first teachers among the X, Y, and Z generations using metaphors. The study was designed as a descriptive study using qualitative research. In the study, it was determined that the first teachers were generally perceived positively by the X, Y and Z generations. The research results show that the metaphors created for the concept of "first teacher" were mostly in the categories of "element of love," "source and transmitter of knowledge," "confident and protective," and "enlightening."

Keywords: Education, Teaching, Teacher, Generation, Metaphor

1. GİRİŞ

Bireylerin muhatap oldukları "ilk öğretmen" kavramı, bireylerin eğitim yolculuğunda önemli bir yere sahiptir ve genellikle öğrenme ve öğretmeye ilişkin erken algıları şekillendirmede önemli bir figür olarak hizmet eder. Bu temel ilişki, sadece öğretimle ilgili olmayıp kişinin hayatı boyunca yankılanan duygusal, sosyal ve entelektüel etkileri içerir. Eğitim sistemleri ve öğretim uygulamaları gelişirken, bu ilk eğitimcilerin bıraktığı izlenimler, kültürel, sosyal ve teknolojik bağlamlar tarafından şekillendirilerek nesiller arasında önemli ölçüde değişebilir.

Bireylerin ilk öğretmenlerini nasıl algıladıklarını araştırırken, metaforlar güçlü bir bakış açısı sağlar. Metaforlar yalnızca kişisel duyguları ve düşünceleri yansıtmakla kalmaz, aynı zamanda belirli zaman dilimlerinde öğretimle ilişkili daha geniş toplumsal tutumları ve değerleri de ortaya koyar. Bireylerin ilk öğretmenlerinin rolünü nasıl kavramsallaştırdıklarına (besleyici, rehber, disiplinci veya ilham verici olarak) ve bu algıların benzersiz tarihsel ve kültürel deneyimlerle şekillenen nesil grupları arasında nasıl farklılık gösterebileceğine dair bir çerçeveye sunarlar.

Bu çalışma, metaforların kullanımı yoluyla bireylerin ilk öğretmenleri hakkındaki algılarını ortaya çıkarmayı ve bu algıların kuşakların arasında nasıl değiştiğini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, farklı kuşak gruplarından bireylerin kullandığı metaforları inceleyerek, eğitimcilerin rolü ve erken öğretmen-öğrenci ilişkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu tür içgörüler, eğitimin değişen dinamiklerini anlamak ve farklı dönemlerde öğretmenlere yüklenen değerler ve beklentiler hakkında kuşaklar arası etkileşimi teşvik etmek için önemli görülmektedir.

1. Kuramsal Çerçeve

1.1. Öğretmenlik Mesleği

Öğretmenlik mesleği toplumun şekillenmesinde ve devamında en kritik figürlerden biri olarak kabul edilmektedir. Öğretmenler yalnızca bilgi aktarımı için bir araç olarak değil aynı zamanda kişisel ve toplumsal gelişim için bir temel olarak hizmet ederler. Öğretmenler öğrencilerin entelektüel, duygusal ve sosyal boyutlarını şekillendirmede önemli bir rol oynayarak gelecek nesilleri etkiler ve toplumun ilerlemesine katkıda bulunur (Hargreaves & Fullan, 2012).

Öğretmenlerin rolü akademik bilginin iletilmesinin ötesinde başka boyutlar da taşır. Vygotsky'nin (1978) sosyokültürel teorisinin vurguladığı gibi öğretmenler, etkileşimi ve bilişsel gelişimi teşvik eden ortamlar yaratarak öğrenmeyi kolaylaştıran araçlardır. Bu bağlamda öğretmenler öğrencileri için rehber, akıl hocası ve hatta rol modeli olarak hareket ederler. Bu rol, öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için duygusal zeka, pedagojik uzmanlık ve uyum sağlama gibi yetenekleri gerektirir (Goleman, 1995). Öğretmenlerin sınıf içindeki rollerine ek olarak, giderek artan bir şekilde ebeveynlerle etkileşim kurmaları, okul yönetimine katkıda bulunmaları ve mesleki öğrenme topluluklarına katılmaları beklenmektedir. Darling-Hammond (2006), öğretmenler için sürekli mesleki gelişimin önemini vurgulayarak, etkili öğretimin yalnızca içerik hakimiyetini değil, aynı zamanda modern pedagojik yaklaşımların anlaşılmasını ve teknolojiyi sınıfa entegre etme becerisini de gerektirdiğini savunmaktadır.

Önemine rağmen, öğretmenlik mesleği çok sayıda zorlukla karşı karşıyadır. En acil sorunlardan biri, genellikle idari görevler ve politika odaklı hesap verebilirlik önlemleriyle daha da kötüleşen artan iş yüküdür. Öğretmenler sıklıkla tükenmişlik ve stres duyguları

bildirmektedir ve iş yükü ve sınıf yönetimi birincil katkıda bulunanlar olarak gösterilmektedir (Kyriacou, 2001). Dahası, toplumsal değişimler öğrenci davranışlarında ve beklentilerinde kaymalara yol açmış ve öğretmenlerin yöntemlerini sürekli olarak uyarlamalarını gerektirmiştir. Bu bağlamda, sınıf çeşitliliğini yönetmek kritik bir zorluk olarak ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin artık özel eğitim ihtiyaçları olanlara destek olurken çeşitli kültürel ve dilsel geçmişlere sahip öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamaları bekleniyor (Banks, 2009).

Öğretmenlik mesleği, teknolojik gelişmeler ve eğitim paradigmalarındaki değişimler tarafından yönlendirilen önemli dönüşümler geçiriyor. Sınıfta dijital araçların entegrasyonu, geleneksel öğretim yöntemlerini yeniden tanımlayarak daha kişiselleştirilmiş ve etkileşimli öğrenme deneyimleri sağlıyor. Örneğin, tersine sınıfların ve çevrimiçi öğrenme platformlarının kullanımı, öğretmenlerin öğrencilerle etkileşim kurma ve içerik sunma biçimini değiştirdi (Bergmann ve Sams, 2012). Ayrıca, eleştirel düşünme, yaratıcılık, iş birliği ve dijital okuryazarlık gibi 21. yüzyıl becerilerinin öğretilmesine giderek daha fazla vurgu yapılıyor (Trilling ve Fadel, 2009). Bu değişiklikler, öğretmenleri modern sınıflar için gereken becerilerle donatmak için öğretmen eğitimi ve mesleki gelişim programlarının yeniden düşünülmesini gerektiriyor.

Okullar, yalnızca yeterli sayıda öğretmene değil, aynı zamanda kabiliyetli, işine düşkün ve beklentilerinin farkındalığında olan ve bu beklentileri karşılamak için çaba sarf eden öğretmenlere de gereksinim duyar (Oğuzkan, 1998). 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde, öğretmenlik mesleğinin devletin eğitim, öğretim ve ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olduğu tanımlanmaktadır. Bu nedenle, devletin öğretmenlerden ana beklentisi, öğretmenlerin görevlerini Türk Milli Eğitiminin hedefleri ve temel ilkeleri doğrultusunda yerine getirmeleridir. Teknoloji ve düşünce yapısındaki değişimleri nedeniyle, toplumu oluşturan kurumlar, veliler, öğretmenler, öğrenciler ve araştırmacılar, öğretmen davranışlarına ilişkin beklentilerinde çeşitlilik gösterebilir. Bu nedenle, etki bırakan, müsbet veya ideal öğretmen kavramları da bu beklentilere bağlı olarak çeşitlilik gösterebilir.

Öğretmenlik mesleğinin itibarı, 1970'lere kadar muhafaza edilmiş olsa da, sonrasında ülkedeki toplumda meydana gelen baş döndürücü değişim ve endüstrileşme sürecine paralel olarak giderek azalmaya yönelmiştir. 1980'lerdeki liberal ekonominin ivme kazanması, yeni meslek sınıflarının vuku bulması ve memurların ekonomik düzeyinin düşmesi, öğretmenlik mesleğinin eski itibarının yok olmasına ve toplumsal statüsünün düşüşe geçmesine neden olmuştur (Erden, 1999). 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu" ile öğretmenlerin devlet memuru statüsüne alınması, öğretmenlik mesleğinin genel memurluk şartlarını taşıması gerektiğini belirlemiştir. Ayrıca, 1739 sayılı Kanun" ile öğretmenlik, özel bir ihtisas mesleği olarak kabul edilmiş ve öğretmenlik için özel koşullar getirilmiştir. Ancak, bahsedilen yasada belirtilen özellikler belirlenemediği gibi, bu süre zarfında öğretmen ihtiyacını karşılamak amacıyla, nitelik ve eğitim standardını düşüren öğretmen alımları yapılmıştır (Kavcar, 2003).

Öğretmenlik mesleği, bireylerin entelektüel, duygusal ve sosyal gelişimi üzerindeki derin etkisi nedeniyle toplum içinde farklı bir yere sahiptir. Beceri, bilgi ve tutumların doğru kullanımını gerektiren karmaşık bir rol ve sorumluluk kümesini kapsar. Bu mesleğin temel özelliklerini anlamak, önemini fark etmek ve gelişen bir eğitim ortamında karşılaştığı zorlukları ele almak için esastır.

Öğretmenlik mesleğinin tanımlayıcı özelliklerinden biri pedagojik uzmanlığa duyulan ihtiyaçtır. Öğretmenler yalnızca konu hakkında derin bir anlayışa sahip olmakla kalmayıp aynı zamanda bunu çeşitli öğrencilere etkili bir şekilde iletme yeteneğine de sahip

olmalıdır. Pedagoji, uygun öğretim yöntemlerini seçmeyi, öğretim stratejileri tasarlamayı ve öğrenci öğrenimini katılımı ve anlayışı teşvik eden şekillerde değerlendirmeyi içerir (Shulman, 1987). Bu uzmanlık dinamiktir ve öğretmenlerin yeni eğitim teorilerine, teknolojilerine ve öğrenci ihtiyaçlarına uyum sağlamasını gerektirir. Öğretmenlik mesleği, sürekli mesleki gelişime verdiği önemle karakterize edilir. Öğretmenlerin, kendi alanlarındaki gelişmeler, pedagojik teknikler ve eğitim teknolojileriyle başa çıkmak için yaşam boyu öğrenmeye katılmaları beklenir (Darling-Hammond, 2006). Atölyelere, konferanslara ve profesyonel öğrenme topluluklarına katılım, öğretim uygulamalarının geçerliliğini ve etkinliğini sürdürmek için hayati önem taşır. Öğretmenler, müfredat reformlarından haberdar olmalı, ortaya çıkan teknolojileri entegre etmeli ve genellikle kaynak kısıtlı ortamlarda çeşitli öğrenci ihtiyaçlarına yanıt vermelidir. Bu uyarlanabilirlik, eğitime yenilikçi ve öğrenci merkezli bir yaklaşımın teşvik edilmesi için çok önemlidir (Fullan, 2001).

Belki de öğretmenlik mesleğinin en önemli özelliği, geniş kapsamlı toplumsal etkisidir. Öğretmenler yalnızca bireysel gelecekleri değil, aynı zamanda toplumların kültürel, sosyal ve ekonomik yapısını da şekillendirmede etkilidirler. Çalışmaları aracılığıyla öğrenciler arasında eleştirel düşünme, toplumsal katılım ve yaşam boyu öğrenmenin gelişimine katkıda bulunurlar ve böylece daha bilgili ve eşitlikçi bir toplum yaratırlar (Freire, 1970). Öğretmenlik mesleğinin önemli ancak sıklıkla göz ardı edilen bir özelliği, gerektirdiği duygusal emektir. Öğretmenler, öğrencilerinin duygusal ihtiyaçlarını karşılarken olumlu ve destekleyici bir sınıf ortamı yaratmak için sıklıkla duygularını yönetirler (Hargreaves, 1998). Bu, özellikle zorlu durumlarla veya farklı öğrenci geçmişleriyle başa çıkarken yüksek derecede duygusal zeka, empati ve dayanıklılık gerektirir. Öğretmenler, öğrenci başarısını desteklemek için meslektaşları, yöneticiler, veliler ve daha geniş toplulukla yakın bir şekilde çalışır. Etkili iş birliği, güçlü iletişim becerileri, ekiplerde çalışma yeteneği ve en iyi uygulamaları ve kaynakları paylaşma isteği gerektirir (Hargreaves & O'Connor, 2018).

Öğretmenler, öğrencilerin değerlerini ve davranışlarını şekillendirmekle görevlendirilir ve bu da adalet, saygı ve dürüstlük gibi etik ilkelere bağlılığı gerektirir (Campbell, 2003). Bu etik boyut, tüm öğrencilerin değerli ve desteklenmiş hissettiği kapsayıcı ve eşitlikçi bir öğrenme ortamının oluşturulmasına kadar uzanır. Öğretmenler, nerede çalışırlarsa çalışsınlar, en çok öğrencilerle muhatap olurlar. Bu ilişkiler, okul yaşamında ve sonrasında yıllarca sürebilir ve duygusal bir boyut kazanabilir. Öğretmen-öğrenci ilişkileri, resmi nitelikte ilişkiler olmasına rağmen, doğası gereği duygusallığı ön planda olan ilişkilerdir. Mesela, çoğumuzun unutamadığı bir ilk öğretmeni vardır ve onu genellikle ismiyle, yaşadığımız acı-tatlı anılarla hatırlarız.

İdeal öğretmen, öğrencilere karşı neşeli, anlayışlı, şefkatli, güven veren, dürüst, tarafsız, gizliliği koruyan ve dostça olmalıdır. Ayrıca, fikir ve hareketleriyle öğrencilere örnek olmalıdır. Öğretmenin muvaffakiyete kilitlenmesi ve öğrencilerden büyük beklentilere sahip olması da öğretmenler için son derece hayati olan özelliklerdendir (Çelikten ve Can, 2003). Başarılı bir öğretici olmak için, öğretmenlerin kişisel niteliklerini ve mesleki becerilerini geliştirmeleri ve her daim kendilerini geliştirmeleri gerekir. Bu bağlamda, öğretmenin yenilikleri benimsemesi ve uygulamaya koyma konusundaki yeterliliği, yeniliğin değerine olan algısı ile doğru orantılıdır. Bu durum, yeniliğin uygulanması ve sürdürülmesinde önemli etkiye sahiptir (Balcı, 1996).

1.2. Kuşak Kavramı

Kuşaklar kavramı, uzun zamandır akademik araştırmalarda ilgi gören bir konu olup, toplumsal değişimi, kültürel değişimleri ve kuşaklar arası ilişkileri incelemek için

kullanılmaktadır. Geniş anlamda tanımlanan kuşaklar, belirli bir zaman diliminde doğan ve benzer deneyimleri, değerleri ve davranışları paylaşan, biçimlendirici yıllarının sosyo-politik ve teknolojik bağlamları tarafından şekillendirilen birey gruplarını ifade eder (Mannheim, 1928). Türk Dil Kurumu'na göre kuşak genellikle aynı dönemde doğmuş ve benzer koşullara maruz kalmış, dolayısıyla benzer sorumluluklarla karşı karşıya olan insanların bir araya geldiği bir kavramdır (TDK, 2024).

Kuşaklar genellikle doğum yıllarına göre kategorize edilir ve farklı özelliklerle ilişkilendirilir. Örneğin, Baby Boomers (1946-1964 doğumlular) ekonomik büyüme ve toplumsal reformlarla karakterize edilen II. Dünya Savaşı sonrası dönemde büyümüşlerdir. X Kuşağı (1965-1980 doğumlular) küreselleşmenin ve teknolojik ilerlemelerin yükselişini deneyimlerken, Y Kuşağı (1981-1996 doğumlular) dijital devrime ve değişen toplumsal normlara maruz kalmalarıyla tanımlanmaktadır. Z Kuşağı (1997-2012 doğumlular) ve Alfa Kuşağı (2013'ten itibaren doğanlar) dijital yerliler olarak büyümüş ve teknoloji hayatlarına derinlemesine dahil olmuştur (Twenge, 2017).

Her kuşak, zamanının sosyo-ekonomik ve kültürel bağlamından etkilenen farklı değerler, davranışlar ve tutumlar sergiliyor:

Baby Boomers: Genellikle iyimser ve hedef odaklı olarak tanımlanan bu kuşak, istikrara ve geleneksel kariyer yollarına değer verir. Sivil haklar ve cinsiyet eşitliği hareketlerinden önemli ölçüde etkilenmişlerdir (Inglehart, 1997).

X Kuşağı: "Anahtar teslim kuşağı" olarak bilinen bu kuşak, ekonomik belirsizlik ve yetiştirilmeleri sırasında değişen aile yapıları nedeniyle bağımsızlık, pragmatizm ve şüphecilikle karakterize edilirler (Strauss & Howe, 1991).

Milenyum Kuşağı: Bu kuşak, iş-yaşam dengesi, kapsayıcılık ve sosyal sorumluluğa güçlü bir vurgu yapmaktadır. Hayatları hızlı teknolojik değişim, ekonomik durgunluklar ve küresel bağlantılarla şekillenmiştir (Twenge, 2017).

Z Kuşağı: Teknoloji meraklısı ve sosyal bilinçli olan Z Kuşağı, girişimci zihniyeti ve özgünlüğe olan tercihiyle dikkat çekmektedir. İklim değişikliği ve sosyal adalet gibi küresel sorunlardan oldukça etkilenmektedirler (Francis & Hoefel, 2018).

İnsan, etkileşim içinde olan bir olgu olarak kabul edilir ve yaşamını sürdürürken doğduğu andan itibaren toplumun öğretilerine uyum gösterme eğilimindedir. Bu uyum eğilimi, erken yaşlardan itibaren başlayan ve bireylerin ortak öğrenme sürecinde benzer davranışları sergilemesiyle ortaya çıkar (Kağıtçıbaşı, 2016, s.68). Toplumsallaşma süreçleri, siyasi, sosyolojik ve ekonomik olaylar ile gelişmelerden aynı anda etkilenen kuşaklardaki bireylerin inanç, tutum, değer ve davranışlarında benzerlikler ortaya çıkarır (Tezcan, 2017). Farklı dönemlerde ve farklı kültürel değerlerle sosyalleşmiş bireyler, duygusal, düşünsel ve normatif değerlerde farklılık gösterirler (Duman, 2019). Kuşaklararası farklılıklar genellikle iş yerinde, eğitimde ve sosyal ilişkilerde ortaya çıkar ve bireylerin nasıl etkileşim kurduğunu ve işbirliği yaptığını etkiler. Örneğin, Baby Boomers ve X Kuşağı istikrarı ve hiyerarşik yapıları önceliklendirebilirken, Y Kuşağı ve Z Kuşağı esnekliği, yenilikçiliği ve kapsayıcılığı tercih edebilir (Lyons & Kuron, 2014). Bu farklılıklar, kuşaklararası anlayışı ve işbirliğini teşvik etmede hem zorluklara hem de fırsatlara yol açabilir.

Kuşaksal araştırmanın politika, iş ve eğitim için önemli etkileri vardır. Nesil özelliklerini anlamak, kuruluşların yaklaşımlarını farklı grupların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uyarlamalarını sağlar. Örneğin, pazarlama stratejileri genellikle belirli kitlelerle yankı uyandırmak için nesil tercihlerinden yararlanır. Benzer şekilde, eğitim kurumları dijital yerli öğrencileri etkili bir şekilde meşgul etmek için müfredatları ve öğretim yöntemlerini uyarlamaktadırlar.

2. Yöntem

Bu çalışmada, X, Y ve Z kuşaklarındaki bireylerin ilk öğretmenlerine dair algılarını belirlemek için nitel araştırma yöntemlerinden betimsel yaklaşım kullanılmıştır. Araştırmada bireylerin ilk öğretmenlerine yönelik algıları metaforlar kullanılarak ortaya konulmaktadır. Metaforlar bireylerin soyut düşüncelerini ve algılarını somut bir benzetme kullanılarak ortaya çıkarmayı amaçlayan bir tekniktir.

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu farklı kuşaklardan gönüllülük esasına göre araştırmayı kabul eden bireyler oluşturmaktadır. Araştırmaya cinsiyet ve yaşları dikkate alınarak farklı kuşaklardan bireyler dahil edilmiştir. Araştırma Kütahya ilinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubuna ilişkin bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Çalışma Grubunda Yer Alan Katılımcıların Temel Özellikleri

	Frekans	Yüzde %
Cinsiyet		
Kadın	48	53,3
Erkek	42	46,6
Yaşı		
44-59 yıl	30	33,3
24-43 yıl	30	33,3
14-23 yıl	30	33,3

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin 48’i (%53.3) kadın, 42’si (%46,6) erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların 30’u (%33.3) 44-59 yaş aralığı (X kuşağı), 30’u (%33.3) 24-43 yaş aralığı (Y kuşağı), 30’u (%33.3) 14-23 yaş aralığı (Z kuşağı) olduğu görülmektedir. Tablo 1’e göre çalışmaya her kuşaktan eşit katılımcı sağlanmıştır.

2.2. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri toplanırken görüşme tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda genellikle bu yöntem kullanılmakta olup, bu tür araştırmalarda yapılandırılmamış veya yarı yapılandırılmış görüşme teknikleri uygulanmaktadır (Güler, Halıcıoğlu, Taşgın, 2013, s.243). Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, önceden belirlenen bir dizi görüşme prosedürüne dayanarak daha sistematik ve kıyaslanabilir bilgiler sağlar ve araştırmacıya önemli kolaylıklar sunar (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunun geçerliliğini sağlamak amacıyla, form bir uzman tarafından incelenmiş ve uzman geri bildirimlerine göre son haline getirilmiştir.

X, Y ve Z kuşağı katılımcılarının ilk öğretmenleri (çoğunlukla ilkokul birinci sınıf öğretmenleri) hakkındaki algılarını belirlemek amacıyla "Benim ilk öğretmenim gibidir/benzer; çünkü....." metaforu kullanılmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanan nitel veriler içerik analizi tekniği kullanılarak incelenecektir. İçerik analizi tekniği, aşağıdaki aşamalar göz önünde bulundurularak uygulanmıştır. Kodlama aşamasında, katılımcıların her biri için ayrı bir Word dosyası oluşturulmuş ve yapılan bütün görüşme transkriptleri bu dosyalara kaydedilmiştir. Bu dosyalardaki bütün görüşmeler, araştırmacı tarafından özenle okunmuş ve sistematik bir şekilde kodlama işlemine başlanmıştır. Kodlama sürecinde, analiz birimi olarak kelime öbekleri ve cümleler dikkate alınmıştır. Bu süreçte, cümlelerin örtük ve açık

anlamalarının çözümlenmesinde hem katılımcıların söyledikleri kelimeler hem de araştırmacının bireylerin söylemek istediklerini daha iyi yansıtan kavramlar kullanılmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde, farklı kuşaklardan katılımcıların ilk öğretmenleri için ürettikleri metaforlar, çeşitli kategoriler altında incelenmiştir. Her bir kategoride yer alan metaforlar tablo şeklinde sunulmuştur. Ayrıca, katılımcıların metafor oluştururken kullandıkları cümlelerden örnekler de verilmiştir.

3.1. Kuşaklar Arası Bireylerin İlk Öğretmenleri Hakkındaki Algılarıyla İlgili Ürettikleri Metaforlara İlişkin Bulgular

İlk öğretmen kavramını açıklamak için kullanılacak olan metaforlar ve bu metaforlara ait kategorilerin sıklık ve yüzde oranları Tablo 2'de belirtilmiştir

Tablo 2: İlk Öğretmen Kavramı ile İlgili Metaforlara Ait Bulgular

Kategori	F	(%)	Metaforlar	f	(%)
Sevgi unsuru	50	55,55	Anne (6), arkadaş (4), çiçek (16), tatlı (2), melek (15), pamuk(3), şeker (1), tavşan(1), kağıt helva(1), komedyen (1)	11	28,20
Bilginin kaynağı ve aktarıcısı	10	11.11	Ağaç (1), gökkuşağı (1), nostalji (1), sanatçı (1), anahtar (1), hayat(1), kütüphane(1), dolunay(1), gemi (1), ressam(1)	10	25.64
Aydınlatıcı	9	9	Güneş (5), ateş (2), ışık (2),	3	7.69
Güven veren ve koruyucu	10	11.11	Ailem (1), ağaç(1), baba (4), ağabey(1), barınak(1), kale(1), taş(1)	7	17.94
Lider ve yönetici	5	5.55	Aslan(3), rehber (2)	2	5.12
Sevilmeyen ve cezalandırıcı	6	6.66	Ayraç (1), patlayıcı (1), süzgeç (1), sıradan (1), kaydırak(1), mikrop(1)	6	15.38

Tablo 2 incelendiğinde, X, Y ve Z kuşaklarının ilk öğretmen kavramına dair toplamda 39 geçerli metafor oluşturdukları ve bunların 6 kategori altında toplandığı görülmüştür. Aşağıda, geliştirilen metaforların yer aldığı kategoriler ve bu kategorileri temsil eden metaforların ifadeleri sunulmuştur.

Sevgi Unsuru: Bu kategoriye ait 11 (%28.20) farklı metaforun, 50 (%55.55) katılımcı tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu kategoride "çiçek", "melek" ve "anne" metaforlarının ortalamasının üzerinde sıklıkla kullanıldığı gözlenmiştir. Katılımcıların dile getirdiği metaforlar şu şekilde örneklendirilebilir:

"İlkokul 1.sınıf öğretmenim anne gibidir. Çünkü bizim her türlü problemimizi çözer ve şefkatle yaklaşırdı. İlk dişimizin çekimini yapan, saçlarımızı kesen ve tarayan ve her türlü

hayat dersinde rehberimiz olan kişi canım öğretmenimdir.” (KX1, K).

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim çiçek gibidir. Çünkü çok renkli bir insandı.” (KY4,E).

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim melek gibidir. Çünkü şefkatli ve iyi kalplidir.” (KZ 5, K).

Bilginin Kaynağı ve Aktarıcısı: Bu kategoride yer alan 10 (%25,64) farklı metaforu, 10 (%11.11) katılımcının kullandığı belirlenmiştir. Kategoride “ağaç, gökkuşağı, nostalji, sanatçı, anahtar, hayat, kütüphane, dolunay, gemi, ressam” metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. Katılımcı görüşlerinden bazıları şu şekilde verilebilir:

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim anahtar gibidir. Çünkü bizim öğrencilere bilgileri elde etmenin ve problemleri çözmenin yollarını öğretir.” (KX7, E).

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim kütüphane gibidir. Çünkü aradığım her şeyi onda bulabilir ve öğrenebilirim.” (KY10, K).

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim dolunay gibidir. Çünkü öğrettikleriyle karanlıkta yolumuzu aydınlatmıştır.” (KX9,E).

Aydınlatıcı: Bu kategoriye dahil olan 3 (%7.69) farklı metaforun, 9 (%9) katılımcı tarafından kullanıldığı saptanmıştır. Bu kategorideki metaforlar arasında "ışık", "güneş" ve "ateş" yer almaktadır. Katılımcıların görüşlerinden bazı örnek alıntılar şu şekilde sunulabilir:

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim güneş gibidir. Çünkü sabahları ışık saçardı.” (KY5, K).

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim ateş gibidir. Çünkü sohbetiyle içimizi ısıtırdı.” (KY1,K)

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim ışık gibidir. Çünkü neşesiyle, enerjisiyle ve bilgisiyle etrafını parlatıyordu” (KZ1, E).

Güven Veren ve Koruyucu: Bu kategoride yer alan 7 (%17.94) farklı metaforun, 10 (%11.11) katılımcı tarafından kullanıldığı belirlenmiştir. Bu kategoride "ailem", "ağaç", "baba", "ağabey", "barınak", "kale" ve "taş" metaforlarının üretildiği görülmektedir. Katılımcıların ifade ettiği metaforlar şu şekilde örneklendirilebilir:

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim babam gibidir. Çünkü okulda ders aralarında bizimle şakalaşıp, oyun oynardı, boks yapardı.” (KX11,E).

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim ağabey gibidir. Çünkü her zaman bize güzel öğütler verir, bizi koruyup kollardı.” (KY9, E).

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim barınak gibidir. Çünkü bizi koruyup kollar, bir şey olduğunda bize sahip çıkardı.” (KZ10,K).

Lider ve Yönetici: Bu kategoriye ait 2 (%5.12) farklı metaforun, 5 (%5.55) katılımcı tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu kategoride "aslan" ve "rehber" metaforlarının kullanıldığı görülmektedir. Katılımcıların dile getirdiği metaforlar şu şekilde örneklenebilir:

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim rehber gibidir. Çünkü ulaşılmaz gibiydi. Köyde çok kimse okumamıştı. Her şeyi bilen üstün, bilge biriydi.” (KX12,K).

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim aslan gibidir. Çünkü her şeyin arkasından koştururdu.” (KZ11,K).

Sevilmeyen ve Cezalandırıcı: Bu kategoriye dahil olan 6 (%15.38) farklı metaforun, 6 (%6.66) katılımcı tarafından kullanıldığı belirlenmiştir. Bu kategoride "ayraç", "patlayıcı", "süzgeç", "sıradan", "kaydırak" ve "mikrop" metaforlarının kullanıldığı tespit edilmiştir. Katılımcıların görüşlerinden bazı örnekler şu şekilde sunulabilir:

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim ayraç gibidir. Çünkü ayrımcılık yapmayı seviyordu.”

(KX3,K).

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim patlayıcı gibidir. Çünkü ne zaman kime patlayacağını kimse bilemezdi. Sürekli tehlikede hisseden, huzursuz bir sınıf ortamın oluştururdu .” (KX9,K).

“İlkokul 1.sınıf öğretmenim mikrop gibidir. Çünkü ağızından sigara düşmeyen, topumuzu kesen ,tek bir kimseye faydası dokunmayan bencil bir şahsiyeti .” (KY7,E).

Tablo 3: X,Y ve Z Kuşaklarının “İlk Öğretmen” Kavramına İlişkin Ürettikleri Metaforların Oluşturduğu Kavramsal Kategoriler

Metafor Kategorisi	Katılımcılar						Toplam	
	X Kuşağı		Y Kuşağı		Z Kuşağı			
	f	%	f	%	f	%	f	%
Sevgi Unsuru	12	46,15	18	58,06	20	60,60	50	55,5
Bilginin kaynağı ve aktarıcısı	6	23,07	2	6,45	2	6,06	10	11,11
Aydınlatıcı	1	3,84	5	16,12	3	9,09	9	10
Güven veren ve koruyucu	2	7,69	2	6,45	6	18,18	10	11,11
Lider ve yönetici	3	11,53	1	3,22	1	3,03	5	5,55
Sevilmeyen ve cezalandırıcı	2	7,69	3	9,67	1	3,03	6	6,66
Toplam	26	28,8	31	34,4	33	36,6	90	100

Tablo 3’e göre, tüm kuşaklar toplandığında, "İlk Öğretmen" için en fazla kullanılan metafor kategorisi "Sevgi Unsuru" (%55,5) olarak öne çıkarken, en az tercih edilen kategori ise "Lider ve yönetici" (%5,55) olmuştur. Kuşaklar ayrı ayrı incelendiğinde, X kuşağında en yaygın kullanılan metafor kategorisi "Sevgi Unsuru" (%46,15) olurken, en nadir kullanılan kategori "Aydınlatıcı" (%3,84) olmuştur. Y kuşağında, "Sevgi Unsuru" (%58,06) en çok tercih edilen kategori olurken, "Lider ve yönetici" (%3,22) en az kullanılan kategori olarak belirlenmiştir. Z kuşağında ise "Sevgi Unsuru" (%60,60) en çok metaforla ifade edilen kategori olmuş, "Lider ve yönetici" (%3,03) ve "Sevilmeyen ve cezalandırıcı" (%3,03) kategorileri en az kullanılan kategoriler olarak karşımıza çıkmıştır.

4. Sonuç Tartışma ve Öneriler

Öğretmenlik, karmaşıklığı yüksek bir meslektir ve öğretmenlerin meslek hayatları boyunca çeşitli rolleri üstlenmeleri beklenmektedir. Bu sebeple, yalnızca bir metafor, öğretmenlik kavramının bütün taraflarını eksiksiz bir biçimde yansıtamaz (Goldstein, 2005). Öğretmenler hakkında yapılan metafor çalışmaları, bağlayıcı faktörler ile öğretmenlerin mesleki kimlikleri arasındaki bağlantıları incelemek için etkili bir yöntemdir. “Metaforik imgelerin incelenmesi, öğretmenlerin eğitim, öğrenciler ve sınıf içindeki rollerine dair temel varsayımlarını ve inançlarını ortaya koymanın bir yöntemidir (Ben-Peretz, vd., 2003). Bu çalışmada, "ilk öğretmen" kavramına dair kuşakların algıları metaforlar aracılığıyla analiz edilmiş, ortaya çıkarılan metaforlar uygun kavramsal kategorilerde gruplandırılmış ve sonuçlar bulgulara göre tartışılmıştır.

Çalışmada, bireylerin akademik başarısının yanı sıra arzu edilen eğitsel davranışları kazanmalarında kilit rol oynayan öğretmenlerin, X, Y ve Z kuşakları tarafından genellikle olumlu algılandığı ortaya konulmuştur. Araştırma sonuçları, "ilk öğretmen" kavramına ait oluşturulan metaforların en çok "sevgi unsuru," "bilginin kaynağı ve aktarıcısı," "güven veren ve koruyucu" ve "aydınlatıcı" kategorilerinde yer aldığını göstermektedir. Aşağıda,

sayı bakımından ilk üçe giren kategori ve bu kategorilere ait ehemmiyetli metaforlar tartışılmaktadır.

Araştırma bulgularına göre, X, Y ve Z kuşaklarının "ilk öğretmen" kavramına atfettikleri metaforların çoğunlukla "sevgi unsuru" kategorisinde yoğunlaştığı belirlenmiştir. Bu kategorideki katılımcılar, öğretmenlerin öğrencilere karşılık beklemeden sevgi gösterdiğini, onlara hoşgörülü, saygılı ve nazik davrandıklarını belirtmişlerdir. Cooper'a (1993) göre, öğrencilerin öğretmenlerinden sevgi, saygı ve ilgi gördüklerini hissetmeleri, onların kişisel imajlarını olumlu yönde etkiler. Bu da öğrencilerin sonraki yaşamlarında önemli bir davranış biçimi olarak ortaya çıkar. Bu araştırmanın bulguları, Turhan ve Yaraş'ın (2013) çalışmalarında ortaya çıkardıkları ve öğretmeni "sevgi unsuru" olarak tanımlayan sonuçlarla uyumludur. Sevgi unsuru olarak ilk öğretmen kategorisinde en çok kullanılan metaforlar sırasıyla çiçek, melek ve anne olmuştur.

İlk öğretmen kavramına dair bulgulara bakıldığında, katılan kişilerin ikinci olarak "bilginin kaynağı ve aktarıcısı" ve "güven veren ve koruyucu" kategorilerinde metaforlar ürettikleri belirlenmiştir. Bu kategoride metafor üreten X, Y ve Z kuşaklarından bireyler, ilk öğretmenlerinin değerli bilgilerle donanmış olduklarını ve bu bilgileri öğrencilere aktardıklarını ifade etmişlerdir. Beck'e (1990) göre, bilgi üretimi ve aktarımı yapan öğretmenler, politik, ekonomik ve sosyal düzenin yapılandırılmasında kilit rol oynar. Farklı çalışma gruplarında yapılan araştırmaların neticeleri de bu bulguyu destekler niteliktedir (Mahlios ve Maxson, 1998; Saban, 2004; Cerit, 2008; Nikitina ve Furuoka, 2008; Koç, 2014; Tulunay Ateş, 2016). "Bilginin kaynağı ve aktarıcısı" olarak ilk öğretmen kategorisinde ağaç, gökkuşağı, nostalji, sanatçı, anahtar, hayat, kütüphane, dolunay, gemi ve ressam metaforlarının kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma bulgularına göre, katılımcılar üçüncü sırada "aydınlatıcı" olarak ilk öğretmen kategorisinde metaforlar üretmişlerdir. Genel olarak, öğretmenler bilgi sahibi, kültürlü ve topluma katkı sağlayan bireyler olarak tanınır. Bu sebeple, öğretmenlerin hem öğrencilerine hem de topluma yol göstereceği düşünülür. Yıldırım ve arkadaşları (2011) ile Turhan ve Yaraş'ın (2013) araştırmalarında da katılımcıların öğretmenleri etrafına ışık saçan bireyler olarak algıladıkları görülmüştür. Aydınlatıcı olarak "ilk öğretmen" kategorisinde en fazla kullanılan metaforlar sırayla güneş, ateş ve ışık olmuştur. Konuyla ilgili yapılan diğer çalışmalarda da benzer metaforların katılımcılar tarafından tercih edildiği belirlenmiştir (Dollof, 1999; Ocak ve Gürbüz, 2006; Sarıkaya, 2018).

Araştırmada, katılımcıların "aydınlatıcı" olarak ilk öğretmen kategorisinden sonra sırayla "sevilmeyen ve cezalandırıcı" ve "lider ve yönetici" şeklinde ilk öğretmen kategorilerinde metaforlar ortaya koydukları görülmüştür. Ortaya çıkan kategorilerden yalnızca "sevilmeyen ve cezalandırıcı" olarak ilk öğretmen kategorisi istenmeyen bir nitelik taşımaktadır. Bu kategorideki metaforlar incelendiğinde, katılımcıların öğretmenleri öğrencileri engelleyen, cezalandıran ve sürekli denetim altında tutan kişiler olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. Katılımcıların bu metaforları kullanmalarının nedeni, öğretmenlerinin davranışlarına verdikleri tepkilerden kaynaklı olabilir. Öğretmenlerin mesleklerinde başarılı olmaları için alan bilgisinin önemi büyüktür, ancak yalnızca bu yeterli değildir. Alan bilgisinin yanında, öğretmenlerin öğrenci psikolojisini anlamaları ve öğrencilere nasıl davranmaları gerektiğini bilmeleri de önemlidir. Sümbül (1996), öğretmenlerin davranış geliştirme uzmanı olarak, katı veya gevşek disiplin anlayışından kaçınarak, özgürlük ve otoriteye dayalı yapıcı bir disiplin yaklaşımını benimsemeleri gerektiğini vurgulamıştır. Telli, vd., (2008) çalışmasında, katılımcıların ideal öğretmeni; öğrencileri motive eden, rehberlik eden, özgüvenlerini artıran, olumlu ilişkiler kuran ve öğrencileri tarafından saygı gören kişi olarak tanımladıkları bulunmuştur.

Araştırma sonuçlarına dayanarak, "ilk öğretmen" ve genel olarak öğretmenlik kavramına yönelik olumlu algıyı geliştirmek amacıyla, öğretmen adaylarına verilen pedagoji derslerinin içeriği gözden geçirilmeli ve bu derslerin adedi çoğaltılmalıdır. Diğer yandan, görevde olan öğretmenlerin demokratik davranışlar sergilemeleri ve etkili iletişim kanallarını kullanabilmeleri için gereken hizmet içi eğitimlerin sağlanması tavsiye edilebilir. Bu araştırma, X, Y ve Z kuşaklarından gönüllü bireylerle gerçekleştirilmiştir. Gelecekteki çalışmalarda, "ilk öğretmen" olgusuna ait çeşitli eğitim seviyelerindeki öğrenci ve velilerin görüşlerinin dilsel ve görsel metaforlar aracılığıyla incelenmesi, konuyu farklı perspektiflerden anlamaya yardımcı olabilir.

Kaynakça

- Balcı, A. (1996). *Etkili okul: Kuram, uygulama ve araştırma*, Ankara: Yavuz Dağıtım.
- Banks, J. A. (2009). *Multicultural education: Issues and perspectives*. Wiley.
- Beck, C. (1990). *Better schools: A values perspective*. New York: Falmer Press.
- Ben-Peretz, M., Mendelson, N. ve Kron, F. W. (2003). How teachers in different educational contexts view their roles. *Teaching and Teacher Education*, 19, 277-290.
- Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip your classroom: Reach every student in every class every day*. International Society for Technology in Education.
- Campbell, E. (2003). *The ethical teacher*. McGraw-Hill Education.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Cooper, P. (1993). *Effective schools for disaffected students: Integration and segregation*. London: Routledge.
- Çelikten, M. ve Can, N. (2003). Yönetici, öğretmen ve veli gözüyle ideal öğretmen, *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Aralık, Sayı 15, ss. 253-267.
- Darling-Hammond, L. (2006). *Powerful teacher education: Lessons from exemplary programs*. Jossey-Bass.
- Darling-Hammond, L. (2006). *Powerful teacher education: Lessons from exemplary programs*. Jossey-Bass.
- Duman, M. Z. (2019). *Kuşak çatışması: X ve Z kuşağı üzerine sosyolojik bir çalışma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Erden, M. (1999). *Öğretmenlik mesleğine giriş*, Ankara: Alkım Yayınları.
- Francis, T., & Hoefel, F. (2018). 'True Gen': Generation Z and its implications for companies. *McKinsey & Company*.
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of the oppressed*. Continuum.
- Fullan, M. (2001). *The new meaning of educational change*. Teachers College Press.
- Goldstein, L. S. (2005). Becoming a teacher as a hero's journey: using metaphor in preservice teacher education. *Teacher Education Quarterly*, 32(1), 7-24.
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. Bantam Books.
- Gürbüz, S. (2015). Kuşak farklılıkları: Mit mi gerçek mi? *İş ve İnsan Dergisi*, 2(1), 39-57.

- Hargreaves, A. (1998). The emotional practice of teaching. *Teaching and Teacher Education*, 14(8), 835-854.
- Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). *Professional capital: Transforming teaching in every school*. Teachers College Press.
- Hargreaves, A., & O'Connor, M. T. (2018). Collaborative professionalism: When teaching together means learning for all. *Corwin Press*.
- Inglehart, R. (1997). *Modernization and postmodernization: Cultural, economic, and political change in 43 societies*. Princeton University Press.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2016). *Yeni insan ve insanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kavcar, C. (2003). Alan öğretmeni yetiştirme, *eğitimde yansımalar: VII Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu*, Cumhuriyet Üniversitesi Kültür Merkezi Sivas, ss.10-12.
- Kyriacou, C. (2001). Teacher stress: Directions for future research. *Educational Review*, 53(1), 27-35.
- Lyons, S. T., & Kuron, L. K. (2014). Generational differences in the workplace: A review of the evidence and directions for future research. *Journal of Organizational Behavior*, 35(S1), S139-S157.
- Mahlis, M. ve Maxson, M. (1998). Metaphors as structures for elementary and secondary preservice teachers' thinking. *International Journal of Educational Research*, 29, 227-240.
- Mannheim, K. (1928). The problem of generations. In P. Kecskemeti (Ed.), *Essays on the Sociology of Knowledge*. Routledge & Kegan Paul.
- MEB. (2024). Milli Eğitim Temel Kanunu,(1973). (1739 S.K.), md. 43.
- Nikitina, L. ve Furuoka, F. (2008). "A language teacher is like...": examining malaysian students' perceptions of language teachers through metaphor analysis. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 5(2), 192-205.
- Ocak, G. ve Gürbüz, M. (2006). Eğitim fakültesini yeni kazanan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine giriş dersini almadan önce ve aldıktan sonra öğretmenlik mesleği hakkındaki metaforlarının karşılaştırılması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8, 293-311.
- Oğuzkan, F. (1998). *Öğretmenliğin üç yönü*, Ankara: Kadioğlu Mat.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.
- Shulman, L. S. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*, 57(1), 1-22.
- Strauss, W., & Howe, N. (1991). *Generations: The history of America's future, 1584 to 2069*. William Morrow & Company.
- Sümbül, M. (1996). Öğretmen niteliği ve öğretimdeki rolleri, *Eğitim Yönetimi*, Yıl, 2, sayı 4.
- Telli, S., Brok, P. ve Çakıroğlu, J. (2008). Öğretmen ve öğrencilerin ideal öğretmen hakkındaki görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 33(149), 118-129.
- Tezcan, M. (2017). *Kuşaklar çatışması kuşaklararası ilişkiler eğitimi ve sosyolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st-century skills: Learning for life in our times*. Jossey-Bass.
- Turhan, M. ve Yaraş Z. (2013). Öğretmen ve öğrencilerin öğretmen, disiplin, müdür, sınıf kuralları, ödül ve ceza kavramlarına ilişkin metafor algıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(23), 129-145.
- Twenge, J. M. (2017). *iGen: Why today's super-connected kids are growing up less rebellious, more tolerant, less happy—and completely unprepared for adulthood*. Atria Books.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık